VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
ELEKTROS SKYRIUS

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos pirmininko
pavaduotojas
Jonas Makauskas
Komisijos narys
Renatas Pocius
Komisijos pirmininkė
Inga Žilienė

2018-10-26

PAŽYMA
DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ LĖŠŲ IR KAINOS 2019 METAMS NUSTATYMO

2018 m. spalio 26 d. Nr. O5E-285
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 3 dalies 7 punktu, 74 straipsniu, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – VIAP teikimo tvarkos aprašas), 4 punktu, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – VIAP lėšų administravimo aprašas), bei Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), Komisija nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) lėšų poreikį, VIAP kainas ir paskirstymą VIAP teikiantiems asmenims.

LITGRID AB 2018 m. rugpjūčio 16 d. raštu Nr. SD-2864 (toliau – Litgrid raštas), AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2018 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. 18KR-SD-12288 (toliau – ESO raštas Nr. 1) bei 2018 m. rugpjūčio 23 d. raštu Nr. 18KR-SD-12691 (toliau – ESO raštas Nr. 2) ir VIAP lėšų administratorius UAB „Baltpool“ (toliau – Administratorius) 2018 m. rugsėjo 14 d. raštu Nr. SD-180369 (toliau – Administratoriaus raštas) pateikė dokumentus, į kuriuos atsižvelgiama nustatant VIAP lėšų biudžetą 2019 metams. Nustatant VIAP lėšų biudžetą 2019 metams taip pat atsižvelgiama į Administratoriaus viešai skelbiamus duomenis www.baltpool.lt bei naudojama kita Komisijai pateikta informacija.

Vadovaujantis VIAP lėšų administravimo aprašu, VIAP teikimo tvarkos aprašu ir Metodika, į VIAP lėšų biudžetą įtraukiamos VIAP lėšos pagal atskiras VIAP.

I. PAPILDOMŲ VIAP LĖŠŲ, SUSIJŲSIŲ SU VIAP TEIKIMU, POREIKIS 2019 METAIS

Remiantis Metodikos 5.1–5.7 papunkčiais nustatant atskirų VIAP lėšų poreikį ir kainas papildomai turi būti įvertinta:

1. VIAP lėšų administravimo sąnaudų prognozė ateinantiems kalendoriniams metams;
2. VIAP lėšų administravimo faktinių sąnaudų ir prognozuotų sąnaudų neatitikimas per praėjusius kalendorinius metus;
3. VIAP lėšų likučių saugojimo finansinių priemonių rezultato prognozė ateinantiems kalendoriniams metams;
4. VIAP lėšų likučių saugojimo finansinių priemonių faktinio rezultato ir prognozuoto rezultato neatitikimas per praėjusius kalendorinius metus;
5. VIAP lėšų trūkumui padengti skolinimosi finansinių priemonių rezultato prognozė ateinantiems kalendoriniams metams;
6. VIAP lėšų trūkumui padengti skolinimosi finansinių priemonių faktinio rezultato ir prognozuoto rezultato neatitikimas per praėjusius kalendorinius metus;
7. Skirtumas tarp faktiškai surinktų ir prognozuotų surinkti VIAP lėšų praėjusiais kalendoriniais metais;

Administratorius raštu pateikė Metodikos 5.1–5.7 papunkčiuose nurodytą informaciją bei ją pagrindžiančius dokumentus ir nurodė, jog:

1. VIAP lėšų administravimo sąnaudų poreikis 2019 metais sudarys **0,195 mln. EUR**;
2. VIAP lėšų administravimo faktinių sąnaudų ir prognozuotų sąnaudų neatitikimas per 2017 metus sudaro **0 mln. EUR**;
3. VIAP lėšų likučių saugojimo finansinių priemonių rezultato prognozė 2019 metams sudaro **0 mln. EUR**;
4. VIAP lėšų likučių saugojimo finansinių priemonių faktinio rezultato ir prognozuoto rezultato neatitikimas per 2017 metus sudaro **0 mln. EUR**;
5. VIAP lėšų trūkumui padengti skolinimosi finansinių priemonių rezultato prognozė **2019 metams sudaro 0,033 mln. EUR**;
6. VIAP lėšų trūkumui padengti skolinimosi finansinių priemonių faktinio rezultato ir prognozuoto rezultato neatitikimas per **2017 metus sudarė 0,059 mln. EUR**;
7. skirtumas tarp faktiškai surinktų ir prognozuotų surinkti VIAP lėšų 2017 metais, įvertinus surinktas palūkanas / delspinigius už pradelstus VIAP mokėjimus, sudaro 0,152 mln. EUR.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, iš viso papildomos sąnaudos, susijusios su VIAP teikimu, **2019 metais sudarys 0,439 mln. EUR**.

Šios papildomos sąnaudos, susijusios su VIAP teikimu, vadovaujantis Metodikos 6 punktu, yra paskirstomos lygiomis dalimis tarp VIAP, kurias numatoma teikti ateinančiais kalendoriniais metais. Remiantis Komisijos turima informacija 2019 metais planuojama teikti dvi VIAP, t. y. Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytą VIAP. Atsižvelgiant į tai papildomos sąnaudos (0,512 mln. EUR), susijusios su VIAP teikimu, vadovaujantis Metodikos 6 punktu, yra dalinamos per pusę minėtoms paslaugoms po **0,256 mln. EUR.**

II. ELEKTROS ENERGIJOS VARTOJIMO PROGNOZĖ

Administratorius raštu pateikė dokumentus, kuriuose nurodoma, jog prognozuojamas vartotojų, išskyrus VIAP teikimo tvarkos aprašo 21 punkte nurodytus vartotojus, suvartoti elektros energijos kiekis 2019 m. sudarys 10 507 664 MWh. Prognozuojamas VIAP teikimo tvarkos aprašo 21 punkte nurodytų vartotojų pagamintas ir suvartotas elektros energijos kiekis 2019 m. – 513 964 MWh. Bendrai vartojimas 2019 m. sudarys 11 021 628 MWh.

III. VIAP LĖŠŲ POREIKIO IR KAINOS NUSTATYMAS ĮSTATYMO 74 STRAIPSNIO 2 DALIES 1 PUNKTE NURODYTAI PASLAUGAI

VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai paslaugai, t. y. elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, šios elektros energijos balansavimas ir jos centralizuota prekyba, vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, nustatomas vadovaujantis Metodikos 8 punktu.

1. Vadovaudamasi Metodikos 8.1 papunkčiu, Komisija nustato ateinančių metų VIAP lėšas gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, atsižvelgdama į perdavimo ir skirstymo sistemos operatorių Komisijai pateikiamą informaciją. Litgrid raštu ir ESO raštu Nr. 1 pateiktas gamintojų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, prognozuojamas į tinklus patiekti elektros energijos kiekis 2019 metams. Administratoriaus raštu I pateikta informacija apie skirtumą tarp prognozuotų išmokėti bei faktiškai išmokėtų VIAP lėšų dėl elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančių energijos, supirkimo. Faktiniai bei prognozuojami gamybos kiekiai ir kainos 2015–2018 metais pateikti 2 lentelėje.

1 lentelė. Elektros energijai, pagamintai naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, prognozuojami ir faktiniai VIAP lėšų poreikiai 2016–2019 metais

		Vėjas	Biomasė	Saulė	Hidro	**Iš viso**
Prognozuojami kiekiai 2019 m.	MWh	1 264 358	436 380	86 878	96 401	**1 884 017**
Vidutinė elektros energijos supirkimo kaina	EUR/kWh	0,0791	0,0922	0,4097	0,0753	
Rinkos kaina, 2019 m.	EUR/kWh	0,04348	0,04348	0,04348	0,04348	
Planuojamos VIAP lėšos, 2019 m.	tūkst. EUR	44 495	23 059	31 860	3 067	**102 481**
Prognozuojami kiekiai 2018 m.	MWh	1 265 723	408 032	72 708	105 753	**1 852 215**
Planuojamos VIAP lėšos, 2018 m.	tūkst. EUR	54 327	22 859	27 160	4 142	**108 488**
Planuotos VIAP lėšos, 2017 m.	tūkst. EUR	53 074	19 846	27 448	3 506	**103 875**
Faktiškai išmokėtos VIAP lėšos, 2017 m.	tūkst. EUR	59 892	21 559	21 254	3 952	**106 657**
Planuotos VIAP lėšos, 2016 m.	tūkst. EUR	41 709	19 849	22 253	3 375	**87 186**
Faktiškai išmokėtos VIAP lėšos, 2016 m.	tūkst. EUR	46 544	18 595	21 307	2 854	**88 300**

Iš VIAP biudžeto remiamiems elektros energijos gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, prognozuojama išmokėti VIAP lėšų suma už 2019 m. pagamintą elektros energiją sudarys **102,481 mln. EUR.**

Taip pat, vadovaujantis Metodikos 8.1.7 ir 8.1.8 papunkčiais, nustatant VIAP lėšų poreikį VIAP, nurodytai Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte, taip pat yra įvertinamas skirtumas tarp prognozuotų išmokėti ir faktiškai išmokėtų VIAP lėšų praėjusiais kalendoriniais metais gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius bei skirtumas tarp prognozuotų išmokėti ir faktiškai išmokėtų VIAP lėšų einamaisiais kalendoriniais metais iki liepos 31 d. gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius. Remiantis Administratoriaus raštu pateikta informacija, nustatyta, jog gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, 2017 m. prognozuota išmokėti 103,875 mln. EUR, faktiškai išmokėta 106,657 mln. EUR, skirtumas tarp prognozuotų išmokėti ir faktiškai išmokėtų VIAP lėšų 2017 m. – **-2,782 mln. EUR, šia suma didinamas VIAP lėšų poreikis** VIAP, nurodytai Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

Remiantis Administratoriaus raštu, skirtumas tarp prognozuotų išmokėti (63,908 mln. EUR) ir faktiškai išmokėtų (55,791 mln. EUR) VIAP lėšų Metodikos 8.1 papunkčiuose nurodytiems

gamintojams laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. liepos 31 d. – **8,117 mln. EUR**, šia suma mažinamas VIAP lėšų poreikis paslaugai, nurodytai Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

Bendrai VIAP lėšų poreikis, skirtas elektros energijos gamintojams už elektros energijos gamybą, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, **2019 metams sudaro 97,146 mln. EUR.**

2. Vadovaudamasi VIAP teikimo tvarkos aprašo 7.1 papunkčiu ir Metodikos 8.2 papunkčiu, Komisija nustato VIAP lėšas tinklų operatoriams ateinantiems metams už elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimą perdavimo ir skirstomuose tinkluose, įvertinusi praėjusiais kalendoriniais metais perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatorių patirtas faktines išlaidas, balansuojant elektros energiją, pagamintą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, ir prognozuojamą balansavimo išlaidų apimtį ateinantiems kalendoriniams metams.

Remiantis Litgrid raštu pateikta informacija, prognozuojamos balansavimo sąnaudos 2019 metams sudarys 4,769 mln. EUR, o ESO raštu Nr. 1 – prognozuojamos balansavimo sąnaudos sudarys 0,813 mln. EUR. Iš viso pagal LITGRID AB ir AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateiktus duomenis 2019 m. prognozuojamos tinklų operatorių balansavimo sąnaudos turėtų sudaryti **5,582 mln. EUR** (4,769+0,813).

Vadovaujantis Metodikos 8.2.2 papunkčiu taip pat yra įvertinamas skirtumas tarp prognozuotų išmokėti ir faktiškai išmokėtų VIAP lėšų praėjusiais kalendoriniais metais skirstomųjų tinklų ir perdavimo tinklų operatoriams, balansuojant elektros energijos gamybą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius. Remiantis Litgrid raštu, Administratoriaus raštu bei ESO raštu Nr. 1 pateikta informacija 2017 metais skirtumas tarp prognozuotų išmokėti (7,497 mln. EUR) ir faktiškai išmokėtų (6,411 mln. EUR) VIAP lėšų skirstomųjų tinklų ir perdavimo tinklų operatoriams, balansuojant elektros energijos gamybą naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, sudarė **1,086 mln. EUR, šia suma mažinamas VIAP lėšų poreikis** paslaugai, nurodytai Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

Bendrai VIAP lėšų poreikis, skirtas elektros energijos gamybos, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimui **2019 metais sudarys 4,496 mln**. EUR (5,582-1,086).

3. Taip pat remiantis Metodikos 8.3 papunkčiu yra įvertinamos skirstomųjų tinklų operatoriaus ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka paskirtos įmonės patirtos sąnaudos, vykdant centralizuotą elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir superkamos iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas, prekybą. Administratorius raštu pateikė informaciją, jog prognozuojamas VIAP lėšų poreikis, skirtas padengti superkančiosios įmonės elektros prekybos mokesčių sąnaudas ir superkančiosios įmonės funkcijų vykdymą, 2019 metais sudarys **0,077 mln. EUR, šia suma didinamas VIAP lėšų poreikis**, skirtas Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai paslaugai.

4. Papildomos sąnaudos, susijusios su VIAP teikimu, kurios priskiriamos Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai paslaugas, vadovaujantis Metodikos 6 punktu, sudaro **0,219 mln. EUR.**

Bendras VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytai paslaugai 2019 metams yra 101,939 mln. EUR (97,146 (už pagamintą elektros energiją gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius) + 4,496 (elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimas) + 0,077 (sąnaudos, patiriamos vykdant centralizuotą prekybą elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius išteklius) + 0,219 (papildomų sąnaudų dalis, susijusi su VIAP teikimu)).

VIAP, nurodytos Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte, kaina 2019 metams nustatoma, vadovaujantis Metodikos 9 punktu, ir **sudaro 0,925 ct/kWh** (101,939/11 021 628 MWh), kuri susideda iš 0,881 ct/kWh, skirto finansuoti pagamintą elektros energiją gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, ir 0,043 ct/kWh, skirto elektros energijos, pagamintos naudojant

atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimo, centralizuotos prekybos bei kitoms, su VIAP teikimu susijusioms, sąnaudoms finansuoti.

IV. ĮSTATYMO 74 STRAIPSNIO 2 DALIES 2, 3 ir 5–7 PUNKTUOSE NURODYTŲ PASLAUGŲ VIAP LĖŠŲ POREIKIO IR KAINOS NUSTATYMAS

VIAP, nurodytų Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 2, 3 ir 5–7 punktuose, lėšų poreikis ir kainos nustatomos remiantis Metodikos 10–13, 16–21 punktais. Remiantis Administratoriaus raštu pateiktais duomenimis bei Energetikos ministerijos 2018 m. spalio 25 d. raštu Nr. (17.2-16E)3-1933 (toliau – Energetikos ministerijos raštas) pateikta informacija, jog 2019 metais neplanuojama nustatyti Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 2, 3 ir 5–7 punktuose nurodytų VIAP poreikio ir teikėjų. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina šių paslaugų **lėšų poreikius nustatyti lygius 0 EUR bei atitinkamai kainas 0 ct/kWh.**

V. VIAP LĖŠŲ POREIKIO IR KAINOS NUSTATYMAS ĮSTATYMO 74 STRAIPSNIO 2 DALIES 4 PUNKTE NURODYTAI PASLAUGAI

VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytai paslaugai (elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytose elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti) yra nustatomas remiantis Metodikos 14 punktu.

Atsižvelgiant į Energetikos ministerijos raštu pateiktą informaciją, jog ši paslauga nebus teikiama 2019 metais, atitinkamai lėšų poreikis pagal Metodikos 14.1 papunktį, įvertinus prognozuojamas VIAP teikėjo sąnaudas, nėra nustatomas. Vadovaujantis Metodikos 14.2 papunkčiu taip pat turi būti įvertintas skirtumas tarp gamintojui, kuris teikė šią VIAP, Komisijos nustatytos sąnaudų apimties ir faktiškai patirtų sąnaudų apimties per praėjusius kalendorinius metus. Taip pat vadovaujantis VIAP teikimo tvarkos aprašo 11 punktu tuo atveju, kai netvirtinami VIAP teikimo tvarkos aprašo 7.3 ir (ar) 7.4 papunkčiuose nustatytas VIAP teikiantys asmenys, susidarę skirtumai tarp gamintojams prognozuotų ir faktiškai patirtų sąnaudų teikiant VIAP Komisijos įvertinami kalendoriniais metais, kuriems Vyriausybės nutarimu nepatvirtinami VIAP teikimo tvarkos aprašo 7.3 ir (ar) 7.4 papunkčiuose nustatytas VIAP teikiantys asmenys, kas mėnesį po 1/12 gamintojams išmokant susidariusį VIAP lėšų skirtumą, jeigu gamintojo faktiškai patirtos sąnaudos buvo didesnės nei Komisijos prognozuotos sąnaudos, ar gamintojams grąžinant susidariusį VIAP lėšų skirtumą, jeigu gamintojo faktiškai patirtos sąnaudos buvo mažesnės nei Komisijos prognozuotos sąnaudos.

Praėjusiais kalendoriniais metais (2017 m.), vadovaujantis Vyriausybės 2016 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 1178 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikėjų ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimties 2017 metams nustatymo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas) 1 punktu buvo nustatyta, kad 2017 metais Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytą paslaugą teiks „Lietuvos energijos gamyba“, AB, Lietuvos elektrinės kombinuotojo ciklo blokas. „Lietuvos energijos gamyba“, AB 2018 m. gegužės 30 d. raštu Nr. SD-431 (toliau – LEG raštas) pateikė reguliuojamos veiklos ataskaitas už 2017 metus.

Komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus (toliau – Elektros skyrius) 2016 m. gruodžio 12 d. pažymoje Nr. O5-352 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016 m. spalio 31 d. nutarimo Nr. O3-347 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų ir kainos 2017 metams nustatymo“ pakeitimo“ (toliau – Pažyma) pateikiamas „Lietuvos energijos gamyba“, AB skiriamų VIAP lėšų apskaičiavimas 2017 metams.

Remiantis Pažyma bei LEG raštu pateikta informacija, kuri buvo patikslinta 2018 m. spalio 25 d. el. paštu (reg. Nr. R1-9528), leistina investicijų grąža 2017 metais, įvertinus „Lietuvos energijos gamyba“, AB nustatyta investicijų grąžos normą 5,05 proc., sudarė 8,242 mln. EUR, o faktiškai gauta investicijų grąža sudarė 11,006 mln. EUR. Atitinkamai 2017 metais investicijų grąžos dydis, viršijantis nustatytą leistiną dydį, sudaro 2,765 mln. EUR.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei VIAP teikimo tvarkos aprašo bei Metodikos nuostatomis, Elektros skyrius siūlo įpareigoti „Lietuvos energijos gamyba“, AB grąžinti į VIAP biudžetą 2,765

mln. EUR ir numatyti, kad VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytai paslaugai **2019 metams nustatomas -2,765 mln. EUR.**

Atitinkamai nustatyti, kad VIAP, nurodytos Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte, kaina nustatoma, vadovaujantis Metodikos 15 punktu, ir yra lygi **-0,025 ct/kWh** (-2,765 mln. EUR / 11 021 628 MWh).

VI. VIAP LĖŠŲ POREIKIO IR KAINOS NUSTATYMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO 21 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTAI PASLAUGAI

VIAP lėšų poreikis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytai paslaugai, t. y. perdavimo ir skirstomųjų elektros tinklų operatoriams už atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių prijungimą prie elektros tinklų, nustatoma vadovaujantis Metodikos 22 punktu.

1. Litgrid raštu pateikė informaciją apie gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, 2017 m. pritaikytas prijungimo prie elektros tinklų nuolaidas kompensuotinas iš VIAP biudžeto. Prijungimo mokesčio nuolaidų (kompensacijų) 2017 metais LITGRID AB suteikė už 0,023 mln. EUR.

2. Remiantis ESO raštu Nr. 2 pateikta informacija apie gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, pritaikytas prijungimo prie elektros tinklų nuolaidas, kompensuotinas iš VIAP biudžeto. Prijungimo mokesčio nuolaidų (kompensacijų) suma kompensuotina iš 2019 metų VIAP biudžeto AB „Energijos skirstymo operatorius“ – 138 953,47 EUR.

3. Perdavimo ir skirstymo sistemos operatoriai nurodė, jog sąnaudų dėl pasirinkto ekonomiškai mažiau palankaus elektrinės prijungimo prie elektros tinklo taško per 2017 m. nepatyrė.

4. Papildomos sąnaudos, susijusios su VIAP teikimu, kurios priskiriamos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytai paslaugai, vadovaujantis Metodikos 6 punktu, sudaro **0,219 mln. EUR.**

Bendras VIAP lėšų poreikis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytai paslaugai **2019 metams yra 0,381 mln. EUR (**0,023+0,139+ 0,219).

VIAP, nurodytos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje, kaina apskaičiuojama remiantis Metodikos 23 punktu ir sudaro **0,000 ct/kWh**[1] (0,381 mln. EUR / 11 021 628 MWh)

VII. VIAP LĖŠŲ POREIKIO IR KAINOS NUSTATYMAS ĮSTATYMO 74 STRAIPSNIO 2 DALIES 8 PUNKTE NURODYTAI PASLAUGAI

VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytai paslaugai, t. y perdavimo ir skirstomųjų elektros tinklų operatoriams už jų atliekamą elektros tinklų optimizavimą, plėtrą ir (ar) rekonstrukciją, kuri užtikrina gamybos, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, plėtrą, nustatomas vadovaujantis Metodikos 24 punktu, o atitinkamai šios paslaugos kaina – Metodikos 25 punktu.

1. Litgrid raštu informavo, kad 2017 m. nepatyrė sąnaudų dėl elektros tinklų plėtros ar rekonstrukcijos, kuri užtikrintų elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą.

2. ESO raštu Nr. 2 taip pat nurodė, jog elektros tinklų plėtros ar rekonstrukcijos sąnaudų per 2017 m. nepatyrė, tačiau pasinaudojo elektros energijos gamintojų, naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, pateiktais prievolių įvykdymo užtikrinimais dėl netinkamai vykdytų ar neįvykdytų ketinimų protokole ar elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje numatytų

[1] Vadovaujantis Metodikos 32 punktu Komisija, nustatydama galutines VIAP kainas, nurodytas Metodikos 27 ir 28 punktuose, skaičiavimuose naudoja nesuapvalintas atskirų VIAP kainas, o Komisijos nutarime atskiros VIAP kainos ir galutinės VIAP kainos, nurodytos Metodikos 27 ir 28 punktuose, pateikiamos tūkstantųjų cento dalių tikslumu.

įsipareigojimų – **4778,4 EUR**., šia suma mažinamas VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytai paslaugai. Taip pat remiantis Administratoriaus raštu pateikta informacija bei Komisijos 2017 m. vasario 20 d. raštu Nr. R2-(E)-487 VIAP lėšų poreikis šiai paslaugai didinamas **25 341,75 EUR**, atsižvelgiant į tai, kad šios sumos 2017 metais AB „Energijos skirstymo operatorius“, atsižvelgdamas į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugsėjo 27 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-353-858/2016, kurio pagrindu buvo pratęsti UAB „KJ 220“ elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolai, o prievolių įvykdymo užtikrinimai pripažinti galiojančiais, nesugrąžino į VIAP biudžetą kaip kad buvo planuota.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 15 straipsnio 4 dalimi, pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą elektros tinklų operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik elektros tinklų plėtrai, reikalingai atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiams prijungti.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, VIAP lėšų poreikis Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodytai paslaugai **2019 metams nustatomas 0,020 mln. EUR** (-4778,4+25 341,75), o šios paslaugos kaina **0,000 ct/kWh**[2] (0,020 mln. EUR / 11 021 628 MWh).

VIII. BENDRAS VIAP BIUDŽETAS IR KAINOS 2019 METAMS

2 lentelė. VIAP lėšų biudžeto planas 2019 m.

VIAP paslauga	2019 m. poreikis, mln. EUR	2017 m. fakto ir plano neatitikimai (pagal pinigų srautą), mln. EUR	**2019m. biudžetas, įvertinus neatitikimus, mln. EUR**	**Paslaugos kaina, ct/kWh**
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta paslauga:	108,359	-6,421	**101,939**	**0,925**
AEI gamyba	*102,481*	*-5,335**	***97,146***	***0,881***
AEI balansavimas (perdavimo tinkle)	*4,769*	*-0,872*	***3,897***	***0,043***
AEI balansavimas (skirstymo tinkle)	*0,813*	*-0,214*	***0,599***	
Kitos sąnaudos[3]	*0,296*	*0*	***0,296***	
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta paslauga:	0	0	**0**	**0,000**
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodyta paslauga:	0	0	**0**	**0,000**
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyta paslauga	0	-2,765	**-2,765**	**-0,025**
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodyta paslauga	0	0	**0**	**0,000**
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodyta paslauga	0	0	**0**	**0,000**
Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 7 punkte nurodyta paslauga	0	0	**0**	**0,000**
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodyta paslauga	0,381	0	**0,381**	**0,000**

[2] Vadovaujantis Metodikos 32 punktu Komisija, nustatydama galutines VIAP kainas, nurodytas Metodikos 27 ir 28 punktuose, skaičiavimuose naudoja nesuapvalintas atskirų VIAP kainas, o Komisijos nutarime atskiros VIAP kainos ir galutinės VIAP kainos, nurodytos Metodikos 27 ir 28 punktuose, pateikiamos tūkstantųjų cento dalių tikslumu.

[3] Centralizuotos prekybos sąnaudos ir papildomų VIAP lėšų, susijusių su VIAP teikimu, poreikio dalis.

Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 8 punkte nurodyta paslauga	0	0,020	**0,020**	**0,000**
IŠ VISO:	**108,777**	**-9,165**	**99,576**	**-**

* Taip pat, vadovaujantis Metodikos 7.1.8[1] papunkčiu, įvertintas skirtumas tarp prognozuotų išmokėti ir faktiškai išmokėtų VIAP lėšų Metodikos 7.1.1.1–7.1.1.6 papunkčiuose nurodytiems gamintojams einamaisiais kalendoriniais metais iki liepos 31 d.

Iš viso iš elektros energijos vartotojų 2019 metais į VIAP lėšų biudžetą planuojama surinkti 99,576 mln. EUR, t. y. 31,5 proc. mažiau nei 2018 metais (145,271 mln. EUR).

Remiantis Metodikos 27 ir 28 punktais VIAP kaina skirtingoms vartotojų grupėms nustatoma kaip atskirų VIAP paslaugų suma. Vadovaujantis Metodikos 32 punktu Komisija, nustatydama galutines VIAP kainas, nurodytas Metodikos 27 ir 28 punktuose, skaičiavimuose naudoja nesuapvalintas atskirų VIAP kainas, o Komisijos nutarime atskiros VIAP kainos ir galutinės VIAP kainos, nurodytos Metodikos 27 ir 28 punktuose, pateikiamos tūkstantųjų cento dalių tikslumu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, remiantis Metodikos 27, 28, 32 punktais apskaičiuota, jog VIAP kaina tiek vartotojams, nurodytiems VIAP teikimo tvarkos aprašo 21 punkte, tiek vartotojams, išskyrus VIAP teikimo tvarkos aprašo 21 punkte nurodytus vartotojus, **sudaro 0,903 ct/kWh (be PVM).**

Siūloma nustatyti 2019 metams VIAP kaina vartotojams, nurodytiems VIAP teikimo tvarkos aprašo 21 punkte, lyginant su nustatyta 2018 metams, mažėja 30,8 proc. (nuo 1,304 ct/kWh iki 0,903 ct/kWh), o VIAP kaina vartotojams, išskyrus VIAP teikimo tvarkos aprašo 21 punkte nurodytus vartotojus, mažėja 33,1 proc. (nuo 1,350 ct/kWh iki 0,903 ct/kWh).

IX. ELEKTROS SKYRIAUS TEIKIMAS

Atsižvelgdamas į aukščiau išdėstytą informaciją, Elektros skyrius Komisijai siūlo:

1. Nustatyti VIAP lėšas 2019 metams elektros energetikos įmonėms, teikiančioms VIAP:

1.1. elektros energijos gamintojams už pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją, naudojant atsinaujinančius energijos išteklius – 102,481 mln. EUR;

1.2. perdavimo sistemos bei skirstomųjų tinklų operatoriams už elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimą:

1.2.1. perdavimo sistemos operatoriui – 4,769 mln. EUR;

1.2.2. skirstomųjų tinklų operatoriui – 0,813 mln. EUR;

1.3. perdavimo sistemos operatoriui už atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių prijungimą prie elektros tinklų – 0,023 mln. EUR;

1.4. skirstomųjų elektros tinklų operatoriui už atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių prijungimą prie elektros tinklų 138 953,47 EUR;

1.5. Administratoriui VIAP lėšų administravimo sąnaudoms padengti – 0,195 mln. EUR;

2. Nustatyti 2019 metams VIAP kainą visiems asmenims – 0,903 ct/kWh be PVM.

3. Įpareigoti „Lietuvos energijos gamyba“, AB grąžinti į VIAP biudžetą 2,765 mln. EUR.

4. Nustatyti atskirų VIAP kainas:

4.1. Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytos paslaugos – 0,925 ct/kWh (susidedanti iš 0,881 ct/kWh, skirto finansuoti pagamintą elektros energiją gamintojams, naudojantiems atsinaujinančius energijos išteklius, ir 0,043 ct/kWh, skirto elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, balansavimo, centralizuotos prekybos bei kitoms, su VIAP teikimu susijusioms, sąnaudoms finansuoti);

4.2. Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytos paslaugos – -0,025ct/kWh;

4.3. Įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 2, 3 ir 5–8 punktuose bei Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 21 straipsnio 1 punkte nurodytų paslaugų – 0 ct/kWh.

PRIDEDAMA. Komisijos nutarimo „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų ir kainos 2019 metams nustatymo“ projektas, 2 lapai.

Elektros skyriaus patarėja Lina Milkevičiūtė

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos atstovai;
2. Valstybinės vartotojų teisės apsaugos tarnybos atstovai;
3. Lietuvos pramonininkų konfederacijos atstovai;
4. UAB „Baltpool“ atstovai;
5. AB „Energijos skirstymo operatorius“ atstovai;
6. LITGRID AB atstovai;
7. AB „Lietuvos energijos gamyba“ atstovai.